

Shiv Chhatrapati Shikshan Sanstha's
Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur
(Autonomous)

**Structure and Curriculum of Four Year Multidisciplinary
Degree (Honors/Research) Programme with Multiple
Entry and Exit option**

**Undergraduate Programme of
B. A. (Degree) in Marathi**

**Board of Studies
in
Marathi**

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur
(Autonomous)

[UG II Year]
Rajarshi Shahu Mahavidyalaya,
Latur (Autonomous)

w.e.f. June, 2024

(In Accordance with NEP-2020)

Review Statement

The NEP Cell reviewed the Curriculum of **B. A. (Degree) in Marathi** to be effective from the **Academic Year 2024-25**. It was found that, the structure is as per the NEP-2020 guidelines of Govt. of Maharashtra.

Date: 24/03/2024

Place: Latur

NEP CELL

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur
(Autonomous)

॥ आरोह तमसो ज्योतिः ॥

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya,
Latur (Autonomous)

CERTIFICATE

I hereby certify that the documents attached are the Bonafide copies of the Curriculum of **B. A. (Degree) in Marathi** to be effective from the **Academic Year 2024-25**.

Date: 24/03/2024

Place: Latur

(Prof. Sambhaji Patil)

Chairperson

Board of Studies in **Marathi**

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur
(Autonomous)

॥ आरोह तमसो ज्योतिः ॥

**Rajarshi Shahu Mahavidyalaya,
Latur (Autonomous)**

Shiv Chhatrapati Shikshan Sanstha's

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur

(Autonomous)

Members of Board of Studies in Marathi
Under the Faculty of Humanities and Social Sciences

Sr. No.	Name	Designation	In position
1	Dr. Sambhaji Patil Professor & Head, Dept. of Marathi Rajarshi Shahu Mahavidyalaya (Autonomous), Latur	Chairperson	HoD
2	Dr. Deepak Chiddarwar Professor & Head, Dept. of Marathi Maharashtra Udaygiri Mahavidyalaya, Udgir	Member	V.C. Nominee
3	Dr. Satish Badawe Ex. Head, Dept. of Marathi, Dr. B. A. M. University, Aurangabad	Member	Academic Council Nominee
4	Dr. Keshav Tupe Professor & Head, PG Dept. of Marathi Government Vidarbha Institute of Science & Humanities, Amravati	Member	Academic Council Nominee
5	Mr. Balasaheb Ghongade Publisher, Aksharwangamay Prakashan, Pune	Member	Expert from Industry
6	Dr. Kamlakar Chavan Professor & Head, Dept. of Marathi Shri Yoganand Mahavidyalaya, Vasmatnagar, Dist. Hingoli	Member	Alumni
7	Dr. Govind Uphade	Member	Faculty Member
8	Mr. Bapusaheb Jawlekar	Member	Faculty Member
9	Dr. Shivraj Kache	Member	Faculty Member
10	Dr. Sachin Bhandare	Member	Faculty Member

From the Desk of the Chairperson...

राजर्षी शाहू महाविद्यालय स्थापनेपासून (१९७०) मराठी विभाग कार्यरत आहे. १९९९ पासून विभागास स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड यांची संशोधन केंद्र म्हणून मान्यता आहे. एकूण १२ विद्यार्थ्यांनी या संशोधन केंद्रात संशोधनाचे कार्य यशस्वीरित्या पूर्ण केले असून सद्या ५ विद्यार्थी संशोधनाचे कार्य करत आहेत.

शैक्षणिक वर्ष २०२३-२४ पासून नवीन शैक्षणिक धोरणास प्रारंभ झाला असून हा प्रारंभ स्वागतार्ह आहे. युजीसी, केंद्रशासन व महाराष्ट्र शासनाने वेळोवेळी दिलेल्या मार्गदर्शक सूचनानुसार पदवी स्तरावरील अभ्यासक्रमाची रचना करणे आव्हानात्मक असणार आहे; पण बदलत्या काळानुसार अभ्यासक्रम अधिक सुसंगत व रोजगाराभिमुख असणार आहे. शिवाय अभ्यासक्रम तयार करताना महाविद्यालयाच्या ध्येय-धोरणानुसार 'उत्कृष्टतेचा ध्यास' हे उद्दिष्ट समोर आहेच. विद्यार्थ्यांना मराठी भाषा, साहित्य आणि व्याकरणाचा सखोल परिचय होणे आणि त्याचे उपयोजन करता येणे, साहित्य आस्वादाची क्षमता निर्माण होणे, विविध भाषिक कौशल्यांचा विकास होणे, सृजनशील साहित्याच्या निर्मितीची प्रकिया समजणे आणि मध्ययुगीन कालखंडातील धर्मसंप्रदायाचे साहित्य ते आधुनिक कालखंडातील विविध वाङ्मयीन प्रवाह, साहित्य प्रकारांची समज, त्यांचा आकृतीबंध, आशयातील संवेदनशीलता, मूल्यात्मकता आदी उद्दिष्टेही अभ्यासक्रम तयार करताना समोर ठेवण्यात आली आहेत. साहित्यातील मूल्यात्मकतेला विशेष प्राधान्य असणार आहे. मराठी भाषा, साहित्य व व्याकरणाच्या अध्ययन-अध्यापनावर व भाषिक कौशल्य व रोजगाराभिमुखता वाढविण्यावर अधिक भर देऊन सर्वसमावेशक असा अभ्यासक्रम तयार करण्यावर मराठी विभागाचा भर असणार आहे.

ग्रांथिक ज्ञानाच्या उपयोजनांसाठी लेखन कार्यशाळा घेण्यावर भविष्यात भर असेल. याशिवाय विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण विकासासाठी अधिक लवचिक धोरण असणे आवश्यक आहे.

आम्हां घरी धन शब्दांचीच रत्ने ।

शब्दांचीच शस्त्रे यत्न करु ॥१॥

शब्दचि आमुच्या जीवाचे जीवन ।

शब्दें वाटू धन जनलोका ॥२॥ - संत तुकाराम

(Prof. Sambhaji Patil)

Chairperson

Board of Studies in Marathi

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur
(Autonomous)

Shiv Chhatrapati Shikshan Sanstha's

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur

(Autonomous)

Index

Sr. No.	Content	Page No.
1	Structure for Four Year Multidisciplinary UG Programme	1
2	Abbreviations	2
3	Courses and Credits	3
4	UG Program Outcomes	4
5	Programme Specific Outcomes	5
6	Curriculum	
6.1	Major Courses	
	Semester-III	
	a) DSC V : साहित्य प्रवाहांचा अभ्यास: ग्रामीण व दलित	7
	b) DSC VI : मराठी विज्ञान साहित्य	10
	c) DSM I : मराठवाड्यातील ललित साहित्याचा अभ्यास	12
	Semester-IV	
	c) DSC-VII : साहित्य प्रवाहांचा अभ्यास: स्त्रीवादी व आदिवासी	15
	d) DSC-VIII : सर्जनशील साहित्य लेखन	17
	f) DSM II : वैचारिक साहित्य	19
	Common Baskets	
7	Basket I: Generic/Open Elective (GE/OE)	21
	Basket II: Skill Enhancement Courses (SEC)	22
	Basket III: Ability Enhancement Courses (AEC)	23
8	Extra Credit Activities	24
9	Examination Framework	26

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya,
Latur (Autonomous)

Shiv Chhatrapati Shikshan Sanstha's

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur

(Autonomous)

Faculty of Humanities and Social Sciences

Structure for Four Year Multidisciplinary Undergraduate Degree Programme in Marathi

Multiple Entry and Exit (In accordance with NEP-2020)

Year & Level	Sem	Major		Minor	GE/OE	VSC/ SEC (VSEC)	AEC/ VEC	OJT,FP,CEP, RP	Credit per Sem.	Cum./Cr. per exit
		DSC	DSE							
1	2	3		4	5	6	7	8	9	10
II 5.0	III	DSC V: 04 Cr. DSC VI: 04 Cr.	NA	DSM I 04 Cr.	GE-III: 02 Cr.	SEC-III: 02 Cr.	AEC-I ENG: 02 Cr.	CC-II: 02 Cr. (NSS, NCC, Sports, Cultural)/ (SES-I)/ FP: 02 Cr.	22	44 Cr. UG Certificate
	IV	DSC VII: 04 Cr. DSC VIII: 04 Cr.	NA	DSM II 04 Cr.	GE-IV: 02 Cr.	SEC-IV: 02 Cr.	AEC-II ENG: 02 Cr. VEC-II: 02 Cr.	CC-III: 02 Cr. (NSS, NCC, Sports, Cultural)/ CEP-I: 02 Cr.	22	
	Cum. Cr.	16	-	-	08	04+04=08	04+02+02=08	04	44	
Exit Option: Award of UG Certificate in Major with 44 Credits and Additional 04 Credits Core NSQF Course / Internship or continue with Major and Minor										

Abbreviations:

1. DSC : Discipline Specific Core (Major)
2. DSE : Discipline Specific Elective (Major)
3. DSM : Discipline Specific Minor
4. OE : Open Elective
5. VSEC : Vocational Skill and Skill Enhancement Course
6. VSC : Vocational Skill Courses
7. SEC : Skill Enhancement Course
8. AEC : Ability Enhancement Course
9. MIL : Modern Indian Languages
10. IKS : Indian Knowledge System
11. VEC : Value Education Courses
12. OJT : On Job Training
13. FP : Field Projects
14. CEP : Fostering Social Responsibility & Community Engagement (FSRCE)
15. CC : Co-Curricular Courses
16. RP : Research Project/Dissertation
17. SES : Shahu Extension Services

शिव छत्रपती
शिक्षण संस्था
लातूर

॥ आरोह तमसो ज्योतिः ॥

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya,
Latur (Autonomous)

Shiv Chhatrapati Shikshan Sanstha's

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur

(Autonomous)

Faculty of Humanities and Social Sciences

Department of Marathi

B. A. (Degree) in Marathi

Year & Level	Semester	Course Code	Course Title	Credits	No. of Hrs.
II 5.0	III	(DSC-V) 201MAR3101	साहित्य प्रवाहांचा अभ्यास: ग्रामीण व दलित	04	60
		(DSC-VI) 201MAR3102	मराठी विज्ञान साहित्य	04	60
		OE-III	From Basket	02	30
		(DSM-I) 201MAR3301	मराठवाड्यातील ललित साहित्याचा अभ्यास	04	60
		(SEC-III)	From Basket	02	30
		(AEC-I)	From Basket	02	30
		CC	CC - II	02	30
		AIPC/OJT-II	Field Project	02	60
	Total Credits			22	
	IV	(DSC-VII) 201MAR4101	साहित्य प्रवाहांचा अभ्यास: स्त्रीवादी व आदिवासी	04	60
		(DSC-VIII) 201MAR4102	सर्जनशील साहित्यलेखन	04	60
		OE-IV	From Basket	02	30
		(DSM-II) 201MAR4301	वैचारिक साहित्य	04	60
		(SEC-IV)	From Basket	02	30
		(AEC-II)	From Basket	02	30
		CC	CC - III	02	30
		AIPC/OJT-III	CEP-I	02	30
	Total Credits			22	
	Total Credits (Semester I & II)			44	

Shiv Chhatrapati Shikshan Sanstha's

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur

(Autonomous)

Faculty of Humanities and Social Sciences

Programme Outcomes (POs) for B. A.	
PO 1	Disciplinary ,Knowledge Knowledge in the field of social sciences, literature and humanities which make them sensitive and sensible enough to solve real life problems.
PO 2	Social Competence Social skills to develop interpersonal relationship in both personal and Professional life. Effective use of communication skills to demonstrate multicultural sensitivity in large groups.
PO 3	Self-Directed Life-long Learning Ability to appear for various competitive examinations or choose the post graduate programme of their choice.
PO 4	Inter Personal and Social Skills Ability to think and work with the social, economic, historical, geographical, political, ideological and philosophical tradition and thinking framing the base to deal with people and various problems in life with courage and humanity.
PO 5	Problem Solving Skills Problem solving and Analytical skills to think and act over for the solution of various issues prevailed in the human life to make this world better than ever.
PO 6	Professional Competence and Ethics The students develop an ability to do a job or enter in a profession or become an employee in economic firm, business and organization and work there with human rationale and moral values.

Shiv Chhatrapati Shikshan Sanstha's

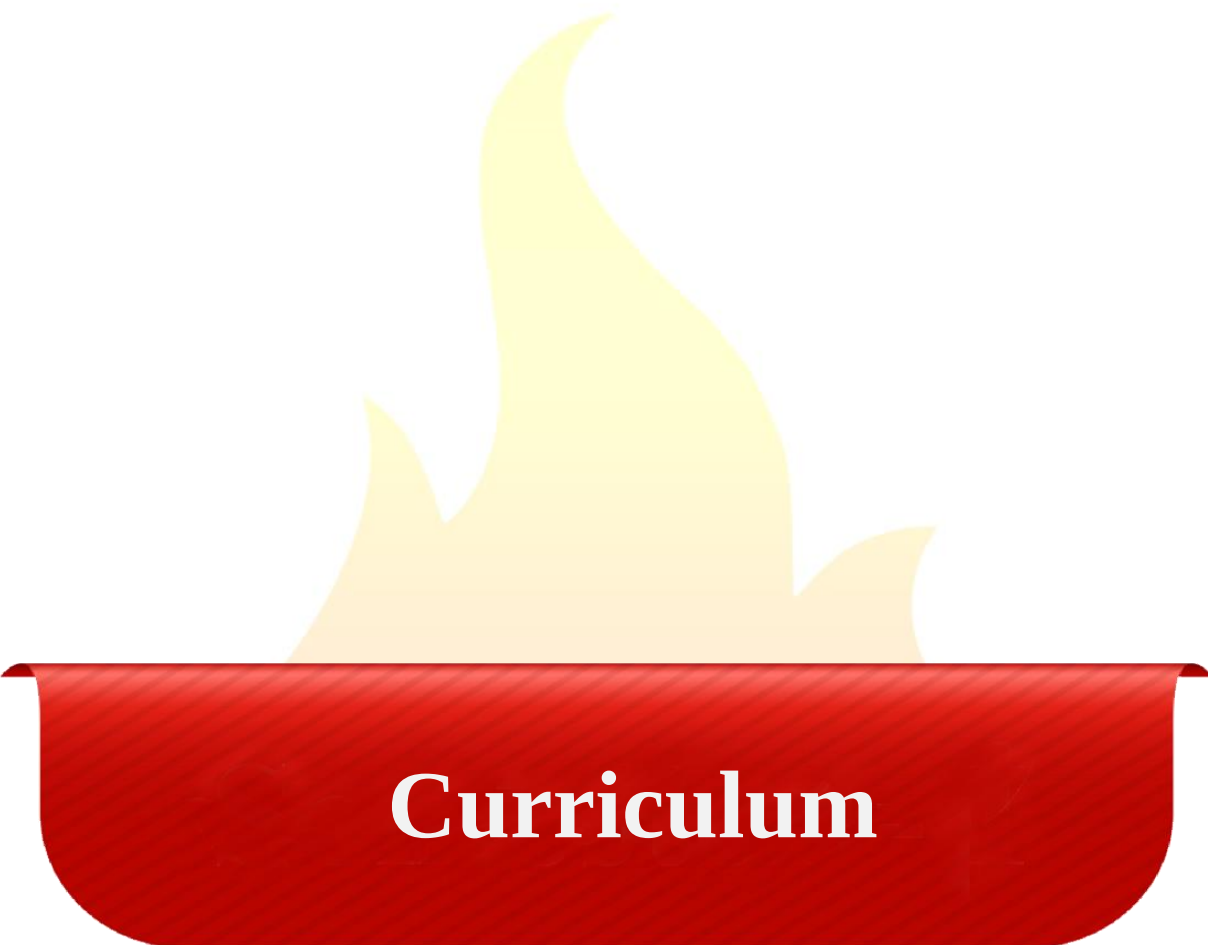
Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur

(Autonomous)

Programme Specific Outcomes (PSOs) for B.A. Marathi (Degree)	
PSO No.	After completion of this programme the students will be able to -
PSO 1	मराठी भाषा, साहित्य आणि व्याकरणाचा सखोल परिचय होईल आणि त्याचे उपयोजन करता येईल.
PSO 2	साहित्य आस्वादाची क्षमता निर्माण होईल.
PSO 3	भाषिक कौशल्यांचा विकास होईल.
PSO 4	सृजनशील साहित्यनिर्मितीची प्रक्रिया समजून येईल.
PSO 5	मध्ययुगीन कालखंडातील धर्मसंप्रदायाचे साहित्य ते आधुनिक कालखंडातील विविध वाङ्मयीन प्रवाह, साहित्य प्रकारांची समज, त्यांचा आकृतीबंध, आशयातील संवेदनशीलता, मूल्यात्मकता विकसित करण्यास मदत होईल.
PSO 6	मराठी भाषा, साहित्य व व्याकरणाचे अध्ययन, भाषिक कौशल्य व रोजगाराभिमुखता वाढण्यास मदत होईल.
PSO 7	महानुभाव व वारकरी संप्रदायाच्या निर्मितीच्या प्रेरणा समजून येतील.
PSO 8	भाषिक कौशल्यामुळे संवाद-संभाषण, मुलाखत कौशल्य विकासात भर पडेल, अध्ययनास गती मिळेल.
PSO 9	स्पर्धा परीक्षेसाठी मराठी विषयाची तयारी होईल.
PSO 10	कार्यालयीन मराठीचे उपयोजन करता येईल.

॥ आरोह तमसो ज्योतिः॥

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya,
Latur (Autonomous)

Curriculum

लातूर

॥ आरोह तमसो ज्योतिः॥

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya,
Latur (Autonomous)

Major and VSC Courses

॥ आरोह तमसो ज्योतिः॥

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya,
Latur (Autonomous)

Semester - III

॥ आरोह तमसो ज्योतिः॥

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya,
Latur (Autonomous)

Shiv Chhatrapati Shikshan Sanstha's
Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur
 (Autonomous)
 Faculty of Humanities and Social Sciences
 Department of Marathi
BASY (SEM III)

Course Type: DSC-V

Course Title: साहित्य प्रवाहांचा अभ्यास: ग्रामीण व दलित

Course Code: 201MAR3101

Credits: 04

Max. Marks: 100

Lectures: 60 Hrs.

Learning Objectives:

- LO 1. ग्रामीण साहित्य म्हणजे काय ते विविध व्याख्या, व्याप्ती, संकल्पना, स्वरूप व प्रेरणांसह समजावून देणे.
- LO 2. ग्रामीण साहित्याची वाटचाल, ग्रामीण साहित्य आणि चळवळ यांचा परस्परसंबंध, कथा, स्वरूप, वैविध्ये समजावून देणे.
- LO 3. दलित साहित्य म्हणजे काय ते विविध व्याख्या, संकल्पना, स्वरूप व प्रेरणांसह समजावून देणे.
- LO 4. दलित साहित्याची वाटचाल, दलित साहित्य आणि चळवळ यांचा परस्परसंबंध, कवितेचे, वैविध्ये समजावून देणे.

Course Outcomes:

अभ्यासक्रम पूर्ण केल्यानंतर होणारी फलनिष्पत्ती:

- CO 1. ग्रामीण साहित्याचे स्वरूप, संकल्पना, प्रेरणा व व्याप्ती यांचा परिचय होईल.
- CO 2. ग्रामीण साहित्याची वाटचाल आणि चळवळ यांच्यातील परस्परसंबंध लक्षात येईल.
- CO 3. दलित साहित्याचे स्वरूप, संकल्पना, प्रेरणा व व्याप्ती यांचा परिचय होईल
- CO 4. दलित साहित्याची वाटचाल, दलित साहित्य आणि चळवळ यांचा परस्परसंबंध, कवितेचे, वैविध्ये समजेल.

Unit No.	Title of Unit & Contents	Hrs.
I	ग्रामीण साहित्य: संकल्पना, स्वरूप	15
	१. ग्राम, ग्रामीण म्हणजे काय? २. ग्रामीण साहित्य म्हणजे काय? व्याख्या, प्रेरणा ३. ग्रामीण साहित्याची संकल्पना, स्वरूप ४. ग्रामीण साहित्याची वाटचाल ५. ग्रामीण साहित्य आणि बदलते ग्रामीण जीवन Unit Outcomes: UO1. ग्रामीण साहित्याची संकल्पना, स्वरूप, वाटचाल आणि बदलते ग्रामीण जीवन समजण्यास मदत होईल.	
II	ग्रामीण कथा	14

Unit No.	Title of Unit & Contents	Hrs.
	१. शंकर पाटील - एका उन्हाळ्याची गोष्ट, भेटीगाठी (भेटीगाठी) २. उद्धव शेळके - घालमेल, त्याच गांवच्या बाभळी (शिळान) ३. भास्कर चंदनशिव - नवी हत्यारं, लाल चिखल (अंगारमाती) ४. श्रीराम गुंदेकर - कुन्हाडीचे दांडे, वाळूचं धरण (लगाम) ५. राजन गवस - ठराव, आपण माणसात जमा नाही (आपण माणसात जमा नाही) Unit Outcome: UO1. कथा म्हणजे काय? ग्रामीण कथा, स्वरूप, वैशिष्ट्ये व त्याचे वेगळेपण समजण्यास उपयोग होईल.	
III	दलित साहित्य: संकल्पना, स्वरूप व वाटचाल	16
	१. दलित साहित्याची पार्श्वभूमी २. दलित साहित्य: संकल्पना, दलित म्हणजे कोण? ३. दलित जाणिवा, साहित्य चळवळ, वाटचाल ४. दलित साहित्याचे स्वरूप, व्याख्या, भाषा ५. दलित साहित्य: आत्मभान, आत्मशोध, नकार, बांधिलकी, विद्रोह Unit Outcome: UO1. दलित साहित्याची संकल्पना, स्वरूप, वाटचाल आणि दलित समाज जीवन त्याचे वैशिष्ट्ये, वेगळेपण समजण्यास मदत होईल.	
IV	दलित कविता	15
	१. त्र्यंबक सपकाळे- लोकशाहीचा फुलोरा, अंगुलीमाल, हे पाथरवटा...(सुरुंग) २. दया पवार- हे महाकवे, कोंडवाडा, गांधी जन्मशताब्दी (कोंडवाडा) ३. केशव मेश्राम- बापाच्या आठवणी ऐकल्यानंतर, तुम्हीच सांगा? (जुगलबंदी), एक दिवस मी परमेश्वराला (उत्खनन) ४. यशवंत मनोहर- यापुढे, उत्थानासाठी, माणसांसाठी आरती (उत्थानगुंफा) ५. नामदेव ढसाळ - कडेलोट, कामगारबंधो, (मूर्ख म्हाताऱ्याने डोंगर हलवले), रक्तात पेटलेल्या अगणित सूर्यांनो (गोलपिठा) ६. लोकनाथ यशवंत- वर्तमान, कबीर, आमच्या विषयी दोन शब्द (आणि शेवटी काय झाले) Unit Outcome: UO1. दलित कविता हा एक महत्वाचा व जिवंत साहित्यप्रकार आहे, हे दलित कवितेच्या अभ्यासातून समजण्यास मदत होईल.	

Learning Resources:

ग्रामीण साहित्य:

- १) गावगाडा - त्रिं. ना. अत्रे २) ग्रामसंस्कृती - डॉ. आनंद यादव, मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे, २००४
- ३) ग्रामीण साहित्यप्रकार: स्वरूप चिकित्सा - डॉ. मनोहर सुरवाडे, सुगं प्रकाशन, नागपूर, २०१२
- ४) ग्रामीण साहित्य: स्वरूप आणि शोध - डॉ. नागनाथ कोतापल्ले, मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे, १९९३

- ५) ग्रामीण साहित्य: स्वरूप आणि समस्या - डॉ. आनंद यादव, मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे, १९७९
६) ग्रामीणता साहित्य आणि वास्तव - डॉ. आनंद यादव, मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे, १९८१
७) मराठी साहित्य, समाज आणि संस्कृती - डॉ. आनंद यादव, मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे, १९९३
८) १९६० नंतरची सामाजिक स्थिती आणि साहित्यातील नवे प्रवाह - डॉ. आनंद यादव, मेहता पब्लिशिंग, पुणे

दलित साहित्य:

- १) दलित साहित्य: वेदना आणि विद्रोह - भालचंद्र फडके, श्रीविद्या प्रकाशन, पुणे, १९७७
२) दलित साहित्य: एक अभ्यास - संपा. अर्जुन डांगळे - म. रा. सा. सं. मं. मुंबई, १९७८
३) दलित साहित्य: चर्चा आणि चिंतन - संपा. डॉ. गंगाधर पानतावणे, साकेत प्रकाशन, औरंगाबाद, १९८३
४) दलित साहित्य: दिशा आणि दिशांतर - दत्त भगत, अभय प्रकाशन, नांदेड, १९९६
५) दलित साहित्य: आजचे क्रांतिविज्ञान - बाबुराव बागूल
६) दलित साहित्य: सिद्धांत आणि स्वरूप - यशवंत मनोहर, प्रबोधन प्रकाशन, औरंगाबाद, १९७८
७) दलित साहित्य: प्रवाह आणि प्रकार - डॉ. अविनाश सांगोलेकर, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे, २००८
८) निळी पहाट - रा. ग. जाधव - श्रीविद्या प्रकाशन, पुणे
१०) साठोत्तरी साहित्य प्रवाह, खंड १,२ - डॉ. प्रल्हाद लुलेकर, सायन पब्लिकेशन, पुणे

॥ आरोह तमसो ज्योतिः॥

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya,
Latur (Autonomous)

Shiv Chhatrapati Shikshan Sanstha's
Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur
 (Autonomous)
 Faculty of Humanities and Social Sciences
 Department of Marathi
BASY (SEM III)

Course Type: DSC-VI

Course Title: मराठी विज्ञान साहित्य

Course Code: 201MAR3102

Credits: 04

Max. Marks: 100

Lectures: 60 Hrs.

Learning Objectives:

- LO 1. विज्ञान साहित्याची संकल्पना व स्वरूप समजावून देणे. कल्पित व भाकिते यांची ओळख करून देणे.
- LO 2. विज्ञान, वैज्ञानिक दृष्टिकोन आणि विज्ञान साहित्य यातील आंतरसंबंधाचे आकलन करून देणे.
- LO 3. मराठी विज्ञान साहित्याच्या प्रेरणा, उगम आणि वाटचाल समजावून देणे.
- LO 4. विज्ञान साहित्यातील कलाकृतीचे रचनातंत्र, परिभाषा आणि लालित्य समजावून देणे.
- LO 5. विज्ञान साहित्याचे विशेष समजून देणे. नेमलेल्या कथा-कादंबरीचे स्वरूप विशेष समजावून देणे.
- LO 6. विज्ञान साहित्यातील कलाकृतीचे रचनातंत्र, परिभाषा आणि लालित्य समजावून देणे.

Course Outcomes:

अभ्यासक्रम पूर्ण केल्यानंतर होणारी फलनिष्पत्ती:

- CO 1. विज्ञान साहित्याची संकल्पना व स्वरूप समजेल, कल्पित व भाकिते यांची ओळख होईल.
- CO 2. विज्ञान व वैज्ञानिक दृष्टिकोन आणि विज्ञानसाहित्य यातील आंतरसंबंधाचे आकलन होईल.
- CO 3. मराठी विज्ञान साहित्याच्या प्रेरणा, उगम आणि वाटचाल समजेल.
- CO 4. विज्ञान साहित्यातील कलाकृतीचे रचनातंत्र आणि परिभाषा समजेल.
- CO 5. विज्ञान साहित्याचे विशेष समजतील. नेमलेल्या कथा-कादंबरीचे स्वरूप विशेष समजून येईल.
- CO 6. विज्ञान साहित्यातील कलाकृतीचे रचनातंत्र, परिभाषा आणि लालित्य याचे आकलन होईल.

Unit No.	Title of Unit & Contents	Hrs.
I	विज्ञान साहित्य	15
	१. विज्ञान साहित्य: संकल्पना, स्वरूप-विशेष, २. विज्ञान साहित्य: प्रेरणा व वाटचाल ३. विज्ञान, वैज्ञानिक दृष्टिकोन आणि विज्ञान साहित्य ४. विज्ञान साहित्य: कलाकृतीचे रचनातंत्र Unit Outcomes: UO1. विज्ञान आणि विज्ञान साहित्य, त्याचे रचनातंत्र समजेल.	
II	ब्रेनव्हेवज'(कादंबरी) - माधुरी शानबाग	14
	१. ब्रेनव्हेवज' कादंबरीचे कथानक	

Unit No.	Title of Unit & Contents	Hrs.
	२. ब्रेनव्हेवज' कादंबरीचे आशयसूत्र ३. ब्रेनव्हेवज' कादंबरीतील व्यक्तिचित्रणे ४. ब्रेनव्हेवज' कादंबरीतील प्रसंगचित्रण ५. ब्रेनव्हेवज' कादंबरीची भाषा ६. कादंबरीतील विज्ञान आणि भाकीते Unit Outcome: UO1. ब्रेनव्हेवज' कादंबरीचा अभ्यास होईल. विज्ञान साहित्याचे स्वरूप समजेल.	
III	विज्ञान कथा	16
	१. विज्ञान कथेचे स्वरूप २. जयंत नारळीकर- 'धूमकेतू' (कथासंग्रह- यक्षाची देणगी) ३. लक्ष्मण लोंढे - 'दुसरा आइन्स्टाइन' (कथासंग्रह- दुसरा आइन्स्टाइन) ४. धूमकेतू व 'दुसरा आइन्स्टाइन' कथेचे मूल्यमापन Unit Outcome: UO1. जयंत नारळीकर आणि लक्ष्मण लोंढे यांच्या निवडक कथांचा अभ्यास होईल.	
IV	विज्ञान कथा	15
	१. निरंजन घाटे- 'एका कथेची कथा' (कथासंग्रह-) २. रेखा बैजल- 'क्लोन' (कथासंग्रह- क्लोन) ३. सुबोध जावडेकर- (कथासंग्रह-) ४. सुनील विभूते- गुरुमहाराज (कथासंग्रह-) Unit Outcome: UO1. निरंजन घाटे, रेखा बैजल, सुबोध जावडेकर व सुनील विभूते यांच्या कथांचा अभ्यास होईल.	

Learning Resources:

- 1) विज्ञान, मराठी आणि विज्ञान वाङ्मय - निरंजन घाटे, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे, २०००
- 2) मराठी विज्ञानसाहित्य - संपा. म. सु. पगारे, प्रशांत प्रकाशन, पुणे, २००४
- 3) विज्ञान साहित्य आणि संकल्पना- व. दि. कुलकर्णी, निरंजन घाटे, निहारा प्रकाशन, पुणे, १९९०
- 4) विज्ञान साहित्यविश्व - निरंजन घाटे, अभिनुजा प्रकाशन, पुणे, २००१
- 5) विज्ञानकथा: स्वरूप आणि समीक्षा: ऋचा प्रकाशन, नागपूर, १९९६
- 6) मराठी विज्ञान साहित्य - समीक्षा व संशोधन: डॉ. फुला बागुल, अथर्व पब्लिकेशन, जळगाव.
- 7) युगंधर - निरंजन घाटे, मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे, १९९८
- 8) अंतराळातील भस्मासुर - जयंत नारळीकर, श्रीविद्या प्रकाशन, पुणे, २००६
- 9) ब्रेनव्हेवज - माधुरी शानबाग, राजहंस प्रकाशन, पुणे,

Shiv Chhatrapati Shikshan Sanstha's
Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur
 (Autonomous)
 Faculty of Humanities and Social Sciences
 Department of Marathi
BASY (SEM III)

Course Type: DSM-I

Course Title: मराठवाड्यातील ललित साहित्याचा अभ्यास

Course Code: 201MAR3301

Credits: 04

Max. Marks: 100

Lectures: 60 Hrs.

Learning Objectives:

- LO 1. मराठवाड्याचा भू-प्रदेश व सामाजिक, सांस्कृतिक पार्श्वभूमी समजावून देणे.
- LO 2. मराठवाडी कथेचे स्वरूप स्पष्ट करणे.
- LO 3. मराठवाड्यातील प्रमुख कथाकाराचा आढावा घेणे.
- LO 4. मराठवाड्यातील निवडक कथेचे स्वरूप स्पष्ट करणे.

Course Outcomes:

अभ्यासक्रम पूर्ण केल्यानंतर होणारी फलनिष्पत्ती:

- CO 1. मराठवाडा भू-प्रदेशाची व सामाजिक, सांस्कृतिक पार्श्वभूमीची ओळख होईल.
- CO 2. मराठवाड्यातील कथांचे बदलते स्वरूप लक्षात येईल.
- CO 3. मराठवाड्यातील प्रमुख कथाकारांची वाटचाल लक्षात येईल.
- CO 4. मराठवाड्यातील निवडक कथांच्या कथांचे स्वरूप लक्षात येईल.

Unit No.	Title of Unit & Contents	Hrs.
I	मराठवाड्यातील कथा	15
	१. मराठवाड्याचा भू-प्रदेश २. मराठवाड्यातील कथेचे स्वरूप ३. मराठवाड्यातील प्रमुख कथाकार : आढावा ४. निवडक कथा - ४.१ बी. रघुनाथ- जिथं तांबडं फुटायचं आहे ! (समग्र बी. रघुनाथ) ४.२ नागनाथ कोतापल्ले- पाऊस (कथासंग्रह- कफर्यू आणि इतर कथा) ४.३ भास्कर चंदनशिव- लाल चिखल (कथासंग्रह- लाल चिखल) ४.४ श्रीराम गुंदेकर- उचल (कथासंग्रह- उचल) ४.५ आसाराम लोमटे- चरक (कथासंग्रह- इडापिडा टळो) Unit Outcomes: UO1. मराठवाड्याचा भू-प्रदेश व मराठवाड्यातील कथांचे स्वरूप समजून येईल.	
II	मराठवाड्यातील कादंबरी	14
	१. मराठवाड्यातील प्रमुख कादंबरीकार २. मराठवाड्यातील प्रमुख कादंबरीतील निवडक वेचे २.१ भीमराव वाघचौरे - 'जखडण' (निवडक वेचा)	

Unit No.	Title of Unit & Contents	Hrs.
	२.२ बाबू बिरादार - 'कावड' (निवडक वेचा) २.३ शेषराव मोहिते - 'असं जगणं तोलाचं' (निवडक वेचा) २.४ सरदार जाधव - 'कोयता' (निवडक वेचा) Unit Outcome: UO1. मराठवाड्यातील प्रमुख कादंबरीकारांची व त्यांचा साहित्याची ओळख होईल.	
III	मराठवाड्यातील ललित गद्य	16
	१. मराठवाड्यातील ललित गद्याचे स्वरूप २. मराठवाड्यातील निवडक गद्य २.१ प्रकाश कामतीकर- शोध (ललित लेखसंग्रह- शब्दुली) २.२ महावीर जोधळे- राहटगाडगं (ललित लेखसंग्रह- मूरलॅण्डस) २.३ प्र. ई. सोनकांबळे- पिशवी (ललित लेखसंग्रह- असं हे सगळं) २.४ ललिता गादगे - अस्सं माहेर सुखाचं (ललित लेखसंग्रह- नाळबंदाची कहाणी) Unit Outcome: UO1. मराठवाड्यातील ललित गद्याचे स्वरूप समजून येईल.	
IV	मराठवाड्यातील कविता	15
	१. मराठवाड्यातील निवडक कवींच्या निवडक कविता: १.१ ना. धों. महानोर - निवडक २ कविता (कवितासंग्रह- पावसाळी कविता) १.२. फ. मु. शिंदे - दुष्काळ, आई (कवितासंग्रह - आई आणि इतर कविता) १.३. इंद्रजीत भालेराव - निवडक ४ कविता (कवितासंग्रह- पीकपाणी) १.४. अनुराधा पाटील - निवडक २ कविता (कवितासंग्रह- दिवसेंदिवस) Unit Outcome: UO1. मराठवाड्यातील कवींच्या कवितांची ओळख होईल व त्यांचे वेगळेपण समजेल.	

Learning Resources:

- मुलाटे वासुदेव - संपा. मराठवाड्याची कथा, स्वरूप प्रकाशन औरंगाबाद, दुसरी आवृत्ती, २०१२
- रोडे सोमनाथ - मराठवाड्याचा इतिहास, विद्या बुक्स पब्लिशर्स, औरंगाबाद दुसरी आवृत्ती, २०११
- लुलेकर प्रल्हाद - वेद आणि वेधक, कैलाश पब्लिकेशन्स, औरंगाबाद १९८८
- कुरुंदकर नरहर - धार आणि काठ, देशमुख आणि कंपनी पुणे, चौथी आवृत्ती, १९९८
- कोतापल्ले नागनाथ - साहित्याचा अन्वयार्थ, स्वरूप प्रकाशन, दुसरी आवृत्ती, २००८
- जाधव रा. ग. - निवडक समीक्षा, पद्मगंधा प्रकाशन पुणे, प्रथम आवृत्ती मार्च २००६
- लुलेकर प्रल्हाद व बडवे सतीश - संपा. मराठवाड्यातील साहित्य, कैलाश पब्लिकेशन औरंगाबाद, प्र. आ., २००८
- लुलेकर प्रल्हाद - मराठवाड्यातील मराठी वाङ्मयाचा इतिहास, कैलास पब्लिकेशन, प्रथम आवृत्ती २०२१

Semester - IV

॥ आरोह तमसो ज्योतिः॥

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya,
Latur (Autonomous)

Shiv Chhatrapati Shikshan Sanstha's
Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur
(Autonomous)

Faculty of Humanities and Social Sciences
Department of Marathi
BASY (SEM IV)
Course Type: DSC-VII

Course Title: साहित्यप्रकारांचा अभ्यास: स्त्रीवादी व आदिवासी

Course Code: 201MAR4101

Credits: 04

Max. Marks: 100

Lectures: 60 Hrs.

Learning Objectives:

- LO 1. स्त्रीवाद आणि स्त्रीवादी साहित्याचा परिचय करून देणे.
- LO 2. स्त्रीवादी नाटकाचे स्वरूप समजावून देणे.
- LO 3. आदिवासी साहित्याचा परिचय करून देणे.
- LO 4. आदिवासी साहित्यातील कथेचे स्वरूप समजावून देणे.

Course Outcomes:

अभ्यासक्रम पूर्ण केल्यानंतर होणारी फलनिष्पत्ती:

- CO 1. स्त्रीवाद आणि स्त्रीवादी साहित्याची भूमिका व विचार लक्षात येईल.
- CO 2. स्त्रीवादी नाटकाचा आशय-विषय, मांडणी समजून येईल.
- CO 3. आदिवासी साहित्याची ओळख होईल, वेगळेपण लक्षात येईल.
- CO 4. आदिवासी साहित्याच्या कथेचे स्वरूप : संकल्पना, आशय-विषय व मांडणीचा अभ्यास होईल.

Unit No.	Title of Unit & Contents	Hrs.
I	स्त्रीवादी साहित्य	15
	स्त्रीवादी साहित्याची संकल्पना, स्वरूप स्त्रीवादी साहित्याची वाटचाल	
	Unit Outcomes: UO1. स्त्रीवादी साहित्याची संकल्पना, स्वरूप व प्रारंभ ते आजपर्यंतच्या साहित्याचा ठळक परिचय होईल.	
II	स्त्रीवादी नाटक	14
	‘माझा खेळ मांडू दे’- सई परांजपे नाटकाचे स्वरूप, नाटकाचा आशय स्त्रीवादी दृष्टिकोनातून मूल्यमापन	
	Unit Outcome: UO1. ‘माझा खेळ मांडू दे’ नाटकाचा अभ्यास होईल.	
III	आदिवासी साहित्य संकल्पना, स्वरूप	16
	आदिवासी साहित्याचे स्वरूप आदिवासी साहित्याची संकल्पना	

Unit No.	Title of Unit & Contents	Hrs.
	आदिवासी साहित्याची वाटचाल	
	Unit Outcome: UO1. आदिवासी साहित्याची संकल्पना, स्वरूप व प्रारंभ ते आजपर्यंतच्या साहित्याच्या वाटचालीचा परिचय होईल	
IV	आदिवासी कादंबरी	15
	टाहो- बाबाराव मडावी १. 'टाहो' कादंबरीचे कथानक २. 'टाहो' कादंबरीचे आशयसूत्र ३. 'टाहो' कादंबरीतील व्यक्तिचित्रणे ४. 'टाहो' कादंबरीतील प्रसंगचित्रण ५. 'टाहो' कादंबरीची भाषा	
	Unit Outcome: UO1. 'टाहो' कादंबरीचा अभ्यास होईल.	

संदर्भ ग्रंथ :

- १) स्त्रीवादी समीक्षा: स्वरूप आणि उपयोजन - डॉ. आश्विनी धोंगडे
- २) स्त्रीवादी समीक्षा: संकल्पना आणि उपयोजन - डॉ. मंगला वरखेडे
- ३) भारतीय संदर्भातून स्त्रीवाद: स्त्रीवादी समीक्षा व उपयोजन - डॉ. शोभा नाईक, लोकवाङ्मय गृह, मुंबई
- ४) मराठीतील स्त्रीलेखिका: चिंता आणि चिंतन - डॉ. भालचंद्र फडके
- ५) हिंदू संस्कृती आणि स्त्री - डॉ. आ. ह. साळुंके, लोकवाङ्मय गृह, मुंबई, २०१०
- ६) स्त्री-लिखित मराठी कादंबरी - संपा. - अरुणा ढेरे, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे, २०१३
- ७) स्त्री-लिखित मराठी कथा - संपा. - अरुणा ढेरे, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे, २०१४
- ८) द सेकंड सेक्स - सिमोन द बोव्हा, अनु. करुणा गोखले, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे, २०१०
- ९) स्त्री प्रश्नाची वाटचाल - विदुत भागवत, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे
- १०) स्त्रीवाद - संपा. सुमती लांडे व इतर, शब्दालाय प्रकाशन, श्रीरामपूर, २००७
- ११) भारतीय स्त्री: संकल्पना आणि प्रतिमा - मीना केळकर, निमिष प्रकाशन, पुणे, १९९०
- १२) आदिवासी साहित्य: स्वरूप आणि समीक्षा - डॉ. तुकाराम विनायक, विजय प्रकाशन, नागपूर, १९९४
- १३) आदिवासी मराठी साहित्य - संपा. प्रमोद मुनघाटे, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे
- १४) शतकातील आदिवासी साहित्य - डॉ. तुकाराम विनायक, हरिवंश प्रकाशन, चंद्रपूर २००३
- १५) आदिवासी साहित्य - डॉ. धनाजी गुरव, वाङ्मयशोभा प्रकाशन, नाशिक
- १६) आदिवासी समस्या आणि बदलते संदर्भ - गोविंद गारे, सुगावा प्रकाशन, पुणे
- १७) आदिवासी कवितेचा उषःकाळ आणि सद्यःस्थिती - डॉ. तुकाराम रोंगटे, संस्कृती प्रकाशन, पुणे २००७
- १८) आदिवासी साहित्य: चिंतन आणि चिंता - डॉ. तुकाराम रोंगटे, दिलीपराज प्रकाशन, पुणे, २०१४
- १९) महाराष्ट्रातील आदिवासी मराठी साहित्य: एक शोध - डॉ. माहेश्वरी गावीत
- २०) आदिवासी संस्कृती, भाषा आणि साहित्य - डॉ. पुष्पा गावीत, अथर्व पब्लिकेशन, जळगाव

Shiv Chhatrapati Shikshan Sanstha's
Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur
(Autonomous)

Faculty of Humanities and Social Sciences
Department of Marathi
BASY (SEM IV)

Course Type: DSC-VIII

Course Title: सर्जनशील साहित्यलेखन

Course Code: 201MAR4102

Credits: 04

Max. Marks: 100

Lectures: 60 Hrs.

Learning Objectives:

- LO 1. सर्जनशील साहित्य लेखनाचे स्वरूप, संकल्पना, महत्त्व नेमकेपणाने स्पष्ट करून देणे.
- LO 2. 'गीत'लेखन ही संकल्पना व 'गीत' या रचनाप्रकाराचे स्वरूप नेमकेपणाने स्पष्ट करून देणे.
- LO 3. जाहिरातीची संकल्पना, स्वरूप, महत्त्व व गरज आदी मूलभूत घटकांची माहिती करून देणे.
- LO 4. सर्जनशील लेखन: रोजनिशीलेखन घोषवाक्य लेखनाचे स्वरूप, प्रकार व त्याचे महत्त्व समजून देणे.

Course Outcomes:

अभ्यासक्रम पूर्ण केल्यानंतर होणारी फलनिष्पत्ती:

- CO 1. सर्जनशील साहित्य लेखनाचे स्वरूप, संकल्पना, महत्त्व नेमकेपणाने स्पष्ट करता येईल.
- CO 2. 'गीत'लेखन ही संकल्पना व 'गीत' या रचनाप्रकाराचे स्वरूप नेमकेपणाने स्पष्ट होईल.
- CO 3. जाहिरात या घटकाच्या अभ्यासानंतर जाहिरात निर्मितीचा दृष्टीकोन विकसित होण्यास मदत होईल.
- CO 4. सर्जनशील लेखन: रोजनिशीलेखन घोषवाक्य लेखनाचे स्वरूप, प्रकार व त्याचे महत्त्व समजून येईल.

Unit No.	Title of Unit & Contents	Hrs.
I	घटक क्र.१. मराठी भाषेचा सर्जनशील वापर	15
	१. सर्जनशील साहित्य आणि संकल्पना २. सर्जनशील लेखनाची क्षेत्रे ३. सर्जनशील लेखनावर परिणाम करणारे घटक ४. सर्जनशील साहित्याचे घटक ५. सर्जनशील साहित्याचे प्रकार ६. सर्जनशील व्यक्तिमत्त्व Unit Outcomes: UO1. सर्जनशील साहित्याचे स्वरूप, संकल्पना, घटक व प्रकारचे ज्ञान होते.	
II	घटक २: गीतलेखन	14
	१. गीत लेखनाची संकल्पना २. गीतलेखन भूमिका व स्वरूप ३. गीतलेखनाचे घटक ४. गीत आणि संगीत	

Unit No.	Title of Unit & Contents	Hrs.
	५. गीत: विविध प्रकार ६. मराठी गीत लेखननाची वाटचाल Unit Outcome: UO1. गीत लेखनाची संकल्पना, स्वरूप, गीतलेखन विविध प्रकार, वाटचाल लक्षात येते	
III	घटक ३: जाहिरात मसुदालेखन	16
	१. जाहिरातीचे स्वरूप व संकल्पना २. जाहिरातीचे प्रकार ३. जाहिरातीची तंत्रे ४. मुद्रित जाहिरात ५. श्राव्य जाहिरात ६. दृकश्राव्य जाहिरात Unit Outcome: UO1. जाहिरातीचे स्वरूप व संकल्पना व जाहिरातीची गरज, महत्त्व स्पष्ट होते.	
IV	घटक ४: सर्जनशील लेखन	15
	१. रोजनिशीलेखन २. घोषवाक्यलेखन ३. नवसामाजमाध्यमांसाठी लेखन ४. ब्लॉगलेखन ५. मिम लेखन ६. इन्स्टाग्राम Unit Outcome: UO1. सर्जनशील लेखनाचे विविध प्रकार समजण्यास मदत होते.	

Learning Resources:

- पाटील आनंद, सृजनात्मक लेखन - पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे (२००५)
- गवळी अनिल आणि मोरे - नंदकुमार, भाषासंवाद, सायन प्रकाशन, पुणे, (२०१३)
- यादव आनंद साहित्याची निर्मितिप्रक्रिया - मेहता प्रकाशन, पुणे (२००२),
- बोकील मिलिंद साहित्य - भाषा आणि समाज मौज, मुंबई (२०१६),
- डोळे जयदेव - समाचार अर्थात प्रसार माध्यमांची झाडाझडती, लोकवाङ्मय गृह प्रकाशन, मुंबई
- कुबेर गिरीश - टाटायन एक पोलादी उद्यमगाथा, राजहंस प्रकाशन, पुणे (२०१५),
- गायकवाड मनीषा - सिनेमाची भाषा, उन्मेष प्रकाशन, पुणे, (२०१२),
- सारंग विलास - सर्जनशोध आणि लिहिता, मौज प्रकाशन, मुंबई, (२०११),
- रसाळ सुधीर - वाङ्मयीन संस्कृती, मौज प्रकाशन, मुंबई, (२०१०),
- कुलकर्णी मधू - ललित साहित्यातील आकृतिबंधांची जडणघडण, शुभदा सारस्वत प्रकाश, पुणे, (१९८७),
- सारंग विलास - लिहित्या लेखकाचे वाचन, शब्द, मुंबई, (२०११),

Shiv Chhatrapati Shikshan Sanstha's

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur

(Autonomous)

Faculty of Humanities and Social Sciences

Department of Marathi

BASY (SEM IV)

Course Type: DSM-II

Course Title: वैचारिक साहित्य

Course Code: 201MAR4301

Credits: 04

Max. Marks: 100

Lectures: 60 Hrs.

Learning Objectives:

- LO 1. वैचारिक साहित्याचे स्वरूप स्पष्ट करणे.
- LO 2. स्वातंत्र्य, समता, बंधुता, न्याय व नीती या मानवी मूल्यांची जाणीव करून देणे.
- LO 3. महात्मा जोतीराव फुले यांच्या 'शेतकऱ्यांचा असूड' या ग्रंथाचे स्वरूप स्पष्ट करणे.
- LO 4. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या जातीविषयक विचारांची जाणीव करून देणे
- LO 5. सयाजीराव गायकवाड यांच्या कार्याचा परिचय करून देणे

Course Outcomes:

अभ्यासक्रम पूर्ण केल्यानंतर होणारी फलनिष्पत्ती:

- CO 1. वैचारिक साहित्याचे स्वरूप व संकल्पना समजून येईल.
- CO 2. मानवी मूल्यांची जाणीव होईल.
- CO 3. महात्मा जोतीराव फुले यांच्या 'शेतकऱ्यांचा असूड' या ग्रंथाचे स्वरूप होईल.
- CO 4. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर न्यायाची भूमिका समजून येईल.
- CO 5. महाराजा सयाजीराव गायकवाड यांच्या कार्याचा परिचय होईल.

Unit No.	Title of Unit & Contents	Hrs.
I	वैचारिक साहित्याची संकल्पना व स्वरूप	15
	वैचारिक साहित्याची संकल्पना व स्वरूप साहित्यकृतीतून अपेक्षित असणारे मूल्य: १. स्वातंत्र्य २. समता ३. बंधुता ४. न्याय ५. नीती ६. मानवता ७. सहिष्णुता Unit Outcomes: UO1. विविध मानवी मूल्यांचा परिचय होईल.	
II	निवडक वैचारिक साहित्य - शेतकऱ्यांचा असूड	14
	१. महात्मा जोतीराव फुले - शेतकऱ्यांचा असूड २. महात्मा फुले - जीवन परिचय ३. महात्मा फुले - थोर समाजसुधारक ४. शेतकऱ्यांचा असूड - ग्रंथाचा आशय ५. शेतकऱ्यांचा असूड - शेतकरी चित्रण ६. शेतकऱ्यांचा असूड - ग्रंथातील महात्मा फुले यांचे विचार ७. शेतकऱ्यांचा असूड - ग्रंथाची मूल्यात्मकता	

Unit No.	Title of Unit & Contents	Hrs.
	Unit Outcome: UO1 म. जोतीराव फुले यांच्या 'शेतकऱ्यांचा असूड' या ग्रंथाचे स्वरूप व महात्मा फुले यांचे विचार समजून येईल.	
III	निवडक वैचारिक साहित्य - जातीसंस्थेचे उच्चाटन'	16
	१. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर- 'जातीसंस्थेचे उच्चाटन' २. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचा जीवन परिचय ३. 'जाती संस्थेचे उच्चाटन' वैचारिक ग्रंथाचे स्वरूप ४. 'जाती संस्थेचे उच्चाटन' ग्रंथातून आलेले सामाजिक, आर्थिक, शैक्षणिक, धार्मिक, सांस्कृतिक विचार Unit Outcome: UO1. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांची जातीविषयक विचारधारा कळेल.	
IV	निवडक वैचारिक साहित्य - महाराजा सयाजीराव गायकवाड	15
	काळापुढे दृष्टी असलेला महाराजा सयाजीराव गायकवाड - डॉ. बाबा भांड महाराजा सयाजीराव गायकवाड यांची जडणघडण महाराजा सयाजीराव गायकवाड यांच्या विविध सुधारणा महाराजा सयाजीराव गायकवाड यांचे कार्य Unit Outcome: UO1. सयाजीराव गायकवाड यांच्या कार्याचा सविस्तर परिचय होईल.	

Learning Resources:

- १) महात्मा जोतीबा फुले (चरित्र)- धनंजय कीर, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई, १९९२
- २) महात्मा फुले समग्र वाङ्मय - संपा. धनंजय कीर, य. दि. फडके, म. रा. सा. सं. मं. मुंबई, २००६
- ३) महात्मा फुले गौरव ग्रंथ- संपा. हरी नरके, य. दि. फडके, जोतीराव फुले चरित्र साधने समिती, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई, १९९१
- ४) महात्मा जोतीबा फुले : व्यक्तित्व आणि विचार - गं.बा.सरदार, ग्रंथाली अभिनव वाचक चळवळ, मुंबई, १९८१
- ५) महात्मा फुले: प्रेरणा व तत्त्वज्ञान संपा.-गं. बा. सरदार व इतर, म.जोतीबा फुले प्रतिष्ठान, मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद, १९९०
- ६) महात्मा जोतीबा फुले: वारसा आणि वसा : भा. ल. भोळे, साकेत प्रकाशन, औरंगाबाद, २००१
- ७) महात्मा फुले : एक चिंतन- प्रा.द. ता. भोसले, व्हीनस प्रकाशन, पुणे, १९७०
- ८) प्रबोधनातील पाऊलखुणा - संपा. निर्मलकुमार फडकुले, कॉन्टिनेंटल प्रकाशन, पुणे, १९७८
- ९) दलित वैचारिक वाङ्मय - गंगाधर पानतावणे, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे, १९९५
- १०) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर आणि दलित वैचारिक वाङ्मय -डॉ. नीलकंठ शेरे, सुगावा प्रकाशन, पुणे
- ११) अनंतपैलुचा सामाजिक यौद्धा : डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर - डॉ. प्रल्हाद लुलेकर, सायन पब्लिकेशन, पुणे
- १२) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर लेखन आणि भाषणे - खंड संपा. वसंत मून, हरी नरके व इतर, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर चरित्र समिती, महाराष्ट्र शासन, मुंबई, २००२
- १३) महाराजा सयाजीराव यांचे लेखन, भाषणे, पत्रव्यवहार, जगप्रवास, प्रशासन अहवाल यांचे खंडात्मक प्रकाशन - महाराजा सयाजीराव गायकवाड चरित्र साधने समिती (२६६४२ पृष्ठांचे ६२ ग्रंथ)- महाराजा सयाजीराव ट्रस्ट आणि साकेत प्रकाशन, औरंगाबाद

Shiv Chhatrapati Shikshan Sanstha's

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur

(Autonomous)

UG Second Year (Semester III / IV)

Basket I: Open Elective (OE)

(GEs offered to the Humanities and Social Sciences students in Sem.-III/IV)

Sr. No.	BoS Proposing OE	Course Title	Credits	Hrs.
1	Biotechnology	Food and Nutrition	2	30
2	Botany	Plant Diversity and Human Welfare	2	30
3	Information Technology	Multimedia and Foundation of Animation	2	30
4	Computer Science	Introduction to Computer Programming	2	30
5	Chemistry	Chemistry for Society	2	30
6	Physics	Physics of Daily Life	2	30
7	Information Technology	Introduction to Computer Network	2	30
8	Electronics	Electronic Components	2	30
9	Commerce	Digital Marketing	2	30
10.	Commerce	Introduction to Personal Taxation	2	30
11.	Commerce	Fundamentals of Accounting	2	30

Note: Student can choose any one OE from the basket.

॥ आरोह तमसो ज्योतिः ॥

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya,
Latur (Autonomous)

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur

(Autonomous)

UG Second Year (Semester III / IV)

Basket II: Skill Enhancement Courses (SEC)

(SEC offered to the Commerce and Management students in Sem.-III/IV)

Sr. No.	BoS Proposing SEC	Course Title	Credits	Hrs.
1	Commerce	Financial Management	2	30
2	Analytical Chemistry	Skills In Chemistry	2	30
3	Commerce	Wealth Management	2	30
4	Biotechnology	Good Laboratory Practices	2	30
5	Biotechnology	Dairy Technology	2	30
6	Botany	Herbal Technology	2	30
7	Information technology	Software Development Techniques	2	30
8	Information technology	Information Security	2	30
9	Computer Science	Web Development using WordPress	2	30
10	Electronics	Internet of Things	2	30
11	English	English for Careers	2	30
12	Geography	Disaster Management	2	30
13	Commerce	Business Law	2	30
14	Microbiology	Production of Bio fertilizers	2	30
15	Physics	Applied Optics	2	30
16	Political Science	Political Journalism	2	30
17	Chemistry	Chemistry of Biomolecules	2	30
18	Mathematics	Essential Statistics for Data Science	2	30
19	Information Technology	Android App Development	2	30
20	English	English for Competitive Examinations	2	30

Note: Student can choose any one SEC from the basket.

Shiv Chhatrapati Shikshan Sanstha's

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur

(Autonomous)

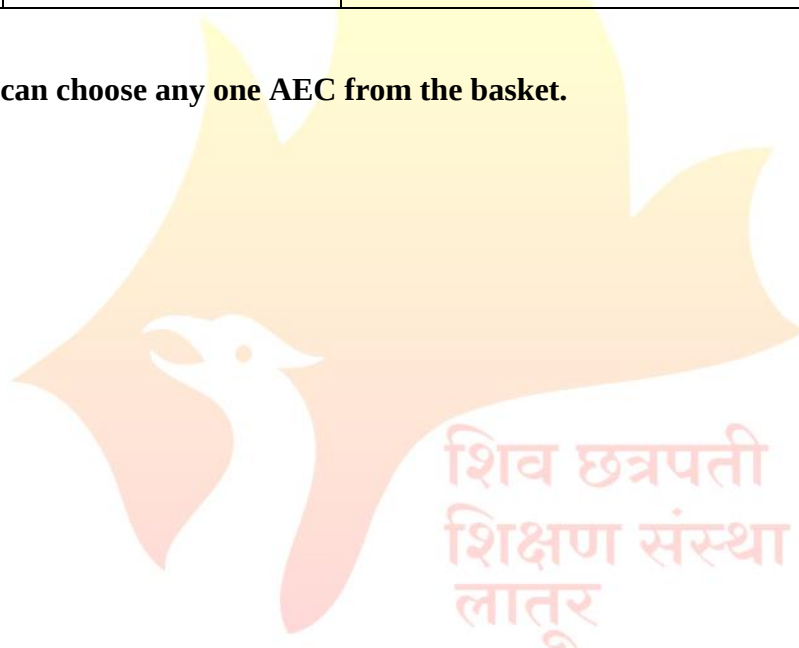
UG Second Year

Basket III: Ability Enhancement Courses (AEC)

(AEC offered to the Science & Technology students in Sem.-III/IV)

Sr. No.	BoS Proposing AEC	Course Title	Credits	Hrs.
1.	English	English Communication	2	30
2.	English	English for Professionals	2	30

Note: Student can choose any one AEC from the basket.

॥ आरोह तमसो ज्योतिः॥

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya,
Latur (Autonomous)

Shiv Chhatrapati Shikshan Sanstha's

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur

(Autonomous)

Extra Credit Activities

Sr. No.	Course Title	Credits	Hours T/P
1	MOOCs	Min. of 02 credits	Min. of 30 Hrs.
2	Certificate Courses	Min. of 02 credits	Min. of 30 Hrs.
3	IIT Spoken English Courses	Min. of 02 credits	Min. of 30 Hrs.

Guidelines:

Extra -academic activities

1. All extra credits claimed under this heading will require sufficient academic input/ contribution from the students concerned.
2. Maximum 04 extra credits in each academic year will be allotted.
3. These extra academic activity credits will not be considered for calculation of SGPA/CGPA but will be indicated on the grade card.

Additional Credits for Online Courses:

1. Courses only from SWAYAM and NPTEL platform are eligible for claiming credits.
2. Students should get the consent from the concerned subject Teacher/Mentor/Vice Principal and Principal prior to starting of the course.
3. Students who complete such online courses for additional credits will be examined/verified by the concerned mentor/internal faculty member before awarding credits.
4. Credit allotted to the course by SWAYAM and NPTEL platform will be considered as it is.

Additional Credits for Other Academic Activities:

1. One credit for presentation and publication of paper in International/National/State level seminars/workshops.
2. One credit for measurable research work undertaken and field trips amounting to 30 hours of recorded work.
3. One credit for creating models in sponsored exhibitions/other exhibits, which are approved by the concerned department.
4. One credit for any voluntary social service/Nation building exercise which is in collaboration with the outreach center, equivalent to 30 hours
5. All these credits must be approved by the College Committee.

Additional Credits for Certificate Courses:

1. Students can get additional credits (number of credits will depend on the course duration) from certificate courses offered by the college.
2. The student must successfully complete the course. These credits must be approved by the Course Coordinators.
3. Students who undertake summer projects/ internships/ training in institutions of repute through a national selection process, will get 2 credits for each such activity. This must be done under the supervision of the concerned faculty/mentor.

Note:

1. The respective documents should be submitted within 10 days after completion of Semester End Examination.
2. No credits can be granted for organizing or for serving as office bearers/ volunteers for Inter-Class / Associations / Sports / Social Service activities.
3. The office bearers and volunteers may be given a letter of appreciation by the respective staff coordinators. Besides, no credits can be claimed for any services/ activities conducted or attended within the college.
4. All claims for the credits by the students should be made and approved by the mentor in the same academic year of completing the activity.
5. Any grievances of denial/rejection of credits should be addressed to Additional Credits Coordinator in the same academic year.
6. Students having a shortage of additional credits at the end of the third year can meet the Additional Credits Coordinator, who will provide the right advice on the activities that can help them earn credits required for graduation.

॥ आरोह तमसो ज्योतिः॥

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya,
Latur (Autonomous)

Shiv Chhatrapati Shikshan Sanstha's
Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur

(Autonomous)

Examination Framework

Theory:

40% Continuous Assessment Tests (CATs) and 60% Semester End Examination (SEE)

Practical:

50% Continuous Assessment Tests (CATs) and 50% Semester End Examination (SEE)

Course	Marks	CAT & Mid Term Theory				CAT Practical		Best Scored CAT & Mid Term	SEE	Total
1	2	3				4		5	6	5 + 6
		Att.	CAT I	Mid Term	CAT II	Att.	CAT			
DSC/DSE/GE/OE/Minor	100	10	10	20	10	-	-	40	60	100
DSC	75	05	10	15	10	-	-	30	45	75
Lab Course/AIPC/OJT/FP/SEC (Science & Technology)	50	-	-	-	-	05	20	-	25	50
VSC/SEC/AEC/VEC/CC	50	05	05	10	05	-	-	20	30	50

Note:

1. All Internal Exams are compulsory
2. Out of 02 CATs best score will be considered
3. Mid Term Exam will be conducted by the Exam Section
4. Mid Term Exam is of Objective nature (MCQ)
5. Semester End Exam is of descriptive in nature (Long & Short Answer)
6. CAT Practical (20 Marks): Lab Journal (Record Book) 10 Marks, Overall Performance 10 Marks